

PM: Möjliggör friliggande statliga cykelvägar

Cykelvägar ska, liksom andra vägar, kunna byggas där det är snabbast, genast och bäst anpassat att bygga dem sett till omgivningen – men idag är så inte fallet. Det beror på en tolkning av begreppen allmän samfärdslinje och funktionellt samband i väg- och anläggningslagarna. I den granskning som Riksrevisionen presenterade 2025 bedöms att regeringen behöver ge förslag till riksdagen på omtolkning av väglagen och att Trafikverket behöver se över sina interna styrande principer som styr var statlig cykelväg kan anläggas.

För att få fler att välja cykeln behöver det vara så attraktivt som möjligt i jämförelse med andra färdssätt som bil eller kollektivtrafik. Cykelvägarna bör därför vara genare och mer prioriterade än andra alternativ. Lagstiftningen tolkas idag som att det är förbjudet för Trafikverket att anlägga cykelvägar längs motorvägar, längs järnvägar eller att mer effektivt nyttja enskilda vägar som en del av det statliga cykelvägnätet utanför tätort. Att statliga cykelvägar som tillhör till väg enligt förordnad lagstiftning endast är möjliga att få till när det finns ett funktionellt samband med en statlig väg och att statliga vägar kräver allmän samfärdslinje hindrar cykelvägar från att bli nära och attraktiva. Det kan också leda till fördröjande omvägar när det är svårt att få markåtkomst för dessa. En moderniserad lagstiftning skulle möjliggöra mer ändamålsenliga statliga gång- och cykelvägar. Då skulle cykelvägen kunna byggas där den ger cyklisten prioritet: sett till snabbhet, framkomlighet samt mest attraktiv vägmiljö.

För att ge Sveriges cyklister och framtida cyklister bättre cykelvägar så är lösningen en omtolkning av begreppen i nämnd lagstiftning. Trafikverket har i sin egen utredning konstaterat att det som behövs är att riksdagen eller regeringen gör en omtolkning av begreppet allmän samfärdslinje, exempelvis i en infrastrukturproposition. Så här skriver Trafikverket:

”Uppfattningen att en cykelväg måste ha ett funktionellt samband med en allmän väg har inte kommit till uttryck i lagstiftningen utan i förarbetsuttalanden om begreppet allmän samfärdslinje. Därmed borde det räcka med att regering och riksdag på något sätt uttrycker att man ska tolka begreppet allmän samfärdslinje annorlunda för att Trafikverket/kommunerna ska kunna frångå den tidigare uppfattningen. Exempelvis skulle en sådan uppfattning kunna komma till uttryck i en kommande infrastrukturproposition.” (Trafikverket, 2021).

- [Riksrevisionen: Statens arbete med att förbättra förutsättningar för cykeltrafik](#)
- [Utgör markåtkomst ett hinder för tillkomsten av cykelvägar?](#)
- [Trafikuskottet: Gör det lättare att anlägga friliggande cykelvägar](#)
- [DEBATT: EU satsar på cykling – svenska regeringen avvecklar](#)

